కథ

వెలుగుచూడనివేళ్ళు

జి. రాజేశ్వరరావు

పొరికప్పు సందులో నుండి మబ్బెప్పుడి లేత కిరణాలు స్వర్ణాభూతులు అద్దినచింతట హాయిగా ఉన్నాయి శీతాకాలంలో కొట్టంలో పడుకున్న వాడికి. ఏనాటిదో ఆ మంచం జిల్లర్లు కుక్కి లాగుంది. దానికింద నల్లులు. కప్పుకోడానికి చిరుగుల పోతగుడ్డ. ఇంకా కొంచెం పడుకుందామంటే అమ్మ ఒప్పుకోదు. నిద్రపోతను పోవాలి. వదరా లేచి పాత మట్టి మూల పెట్టాడు రావుడు. నిన్న వెలిగించిన పొయ్యిలో పిల్లి కాపురం చేస్తుంది.

దాన్ని తరిమి పొయ్యిలోమున్న బొగ్గుముక్క తీసుకున్నాడు. నల్లని బొగ్గుపెట్టి పళ్ళు తెల్లగా తోమాడు. పాంతలోనున్న నీళ్ళు పుక్కిలించి ముఖం తుడుచుకున్నాడు. 'అయ్య ఇంకా లేవలేదు. రాత్రి బాగా తాగొచ్చిన నిషా ఇంకా దిగలేదు రావుడా' అనుకున్నాడు రావుడు. రాత్రి తాగొచ్చి అమ్మను కొట్టిన సంగతి రావుడికింకా గుర్తుంది.

అయ్య తాగొచ్చి అమ్మను గొడ్డును బాదినట్టు బాదుతుంటే... ఏమీ చేయలేని అమ్మ అలానే భరిస్తుందే... తలుచుకుంటే రావుడి కళ్ళంట నీళ్ళు తిరిగాయి. అడ్డంపోయినందుకు అరవకర రావుడికీ ముట్టాయి. టొటబొట కారుతున్న నీరు తుడుచుకోటానికి వాడికి ఎక్కువసేపు పట్టలేదు. రోజుకొకసారయినా రావుడి కళ్ళు నీరు కక్కుతాయి. సంవత్సరాల తరబడి రావుడి కళ్ళు అలా నీటికి ఉత్పత్తి కేంద్రాలు అయ్యాయి.

ఎప్పటికైనా తండ్రిని, తల్లిని సంతోషంగా ఉండటం చూడాలని రావుడి ఆశ. రావుడి తోటి వాళ్ళు చక్కని పాడులు లాగులు వేసుకొని పెద్దపెద్ద భుజాల స్కూలుకు పోతారు. తాను మాత్రం రెండు కడవలు తీసుకుని భూమిపై నీటితో అక్షరాలు దిద్దటానికి వెళ్తాడు. పొద్దునే దాకా నారకు నీరు పోయాలి. 'ఏరా ఈ యేల పోతావు బోవా?' అన్న మాటలు చెంపమీద చరిచినట్టుగా వినబడ్డాయి రావుడికి. ఆలోచనల నుండి బయటపడ్డాడు.

'పొద్దుట్నుంచి పోతే కదరా మెక్క. ఎక్కొచ్చేది! తొందర్గ బువ్వ తాగుడు' పాకలో నుండి రావుడి అమ్మ పిలుపు. గిన్నె నిండా పులిస్సాయి. అన్నం అసలు కనపడలేదు రావుడికి. 'పులినీళ్ళ కింద ఉంటది' అనుకుంటూ కలిపాడు రావుడు 'పాయసం' వాడి కళ్ళముందు కదలాడినట్లుగా గిన్నె ఖాళీ చేసాడు. గిన్నెలోని నిన్న కాల్చుకున్న చింతపిక్కలు గుల్లోతా ఉన్నాయి. చేయి కడుక్కుని వచ్చి అవి తీసుకున్నాడు రావుడు. చింతపిక్కలు నోట్లో వేసుకున్నాడు. చక్కెరతో చేసిన కొబ్బరి బిళ్ళలు కూడా వాటంత రుచిగా ఉండవు అనుకుంటూ అడుగులు వేస్తున్నాడు రావుడు.

ఇప్పటికే ఎండ ఎక్కువైంది. తొందరగా పోవాలన్న ఆత్రుత రావుడి కళ్ళలో మెరుస్తుంది. 'ఇయ్యాల యాట మాంసం తినాల' ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ లేచాడు, రావుడి అయ్య దేవుడమ్మ. 'ఏడు కాలాలు లేవు కాని యేట మాంసం యాడిమ్మొచ్చేద' దీర్ఘం తీస్తూ పలికింది రావుడి తల్లి నూకాలు. 'నిన్న రైలు బొగ్గు అమ్మిన డబ్బు ఎడదికిచ్చావే? హ!' అరిచాడు దేవుడమ్మ.

'డబ్బు తాగుతా పట్టుకెళితే. అప్పుడే అయిపోదా...?' గుండెల్లో దేముకున్న దాన్నిగ్గ కళ్ళలో కక్కుతూ అంది నూకాలు. 'ఇది ఇయాల కొత్తకాదులే' అనుకుంటూ కడవలు అందుకున్నాడు రావుడు. 'అయ్యా... గడ్డక యాల... దొడ్డికాడికిరా...' అన్నాడు రావుడు. 'ఆ...' నూకాలు. మెల్లగా అడుగులు వేస్తున్నాడు రావుడు. మరల తొందరగా వెల్లాలి కాబోలు బారులుగా అడుగులు వేస్తున్నాడు. అప్పుడే మాడు మాడుతుంది. సూర్యపలికాలం, కాదేది ఎండాకాలం... పగలు వేడి, రాత్రి చలి... అనుకుంటూ జేబు తడుముకున్నాడు రావుడు. నిన్న సగం కాల్చిన బీడీ దొరికింది. ఎందుకో పాత్తున్నవాడికి చల్లని నీరు అందినంతగా సంబరపడిపోయాడు రావుడు. నిప్పు లేదు. జేబులోనున్న నాలుగు అగ్గిపుల్లలు దొబ్బ తీసుకుని ఉంటాదని గుర్తుకువచ్చి వాడికి వాడే అయ్యమీద కోపం వచ్చింది.

'దొరువులో నీళ్ళు ఉన్నాయో లేవో! పక్క దొడ్డోళ్ళు సల్లుకుపోయారో... తొందరగా ఊరికే సల్లి రావన్న' అని అనుకుంటూ అడుగులు వేస్తున్నాడు. రావుడి ఎదురుగా చుట్ట కాల్చుకుంటూ ఒకడు వస్తున్నాడు. 'పెద్దయ్య నిప్పు ఇటియ్యి' అన్నాడు రావుడు. అప్పుడే ఆగిన రైలు ఇంజన్లా పొగ వదులుతూ కదిలాడు రావుడు. కాల్చక చెప్పులబడి సంగతి గుర్తొచ్చి వరవర కదిలాడు రావుడు. దొడ్డి దగ్గరకు వేగంగా వెళ్ళేసాడు. 'దొరువులో నీళ్ళ పచ్చపద్దాళ్ళు వలుపుకోయారు. ఇంకాసేపటికి గాని ఊరవ్' అనుకుంటూ దొడ్డిపక్క చెట్టుకింద చతికిలపడ్డాడు రావుడు. టీటలు వారిన చేలకంటి వాడి దొడ్డే నయం కొద్దిగా నీళ్ళు ఉన్నాయి. ఎడారిలో ఒయాసిస్సులున్నట్లు. ఆ దొరువులో నయినా పూడికలు తీయగా తీయగా నీరు పడ్డది, ఎండిన మోడు చిగిర్చిన రీతిగా.ఎండ నడినెత్తికి వచ్చింది. గబగబా గడవలందుకున్నాడు రావుడు. ఓ మాదిరి చిన్న వర్షం కురిపిస్తున్నాడు రావుడు. నీరు పడిన మొక్కలు ఆనందంతో ఊగుతుంటే రావుడి మనస్సు అది చూసి మురిసింది. మాగన్నుగా ఊరి దారెంట చూసాడు రావుడు. దూరం నుండి ఎవరో పరిగెత్తుకొస్తున్నారు. 'అమ్మ లాగుందే?' అనుకున్నాడు రావుడు. నూకాలే పరిగెత్తుకొస్తుంది. 'ఎందుకట్లా పరిగెత్తుకొస్తుంది' అదే దిశగా చూస్తున్నాడు రావుడు.

మళ్ళలో పడు నీరు ఇండిపోయింది. 'ఒరే రావుడు... మీ అయ్య... ఆ నర్సిగాడు తన్నుకుంటున్నాడు. రారా ఇంటికి...' పరుగెత్తుకొచ్చిన ఆయాసంతో తడబడుతూ రొప్పుతూ చెప్పింది నూకాలు. రావుడు, నూకాలు కడవలు అక్కడే ఉంచేసి వేగంగా అడుగులు వేస్తున్నారే కాని, వారిద్దరి మనస్సులో ఆలోచనలు వేరువురుగుల్లా తిరుగుతున్నాయి. తగాదా ఎందుకు వచ్చిందని రావుడు నూకాలును అడిగాడు. 'పోయిన ఏడు మీ అయ్య ఓటకి ఓ పార్టీకాడ డబ్బు తీసుకున్నాడు. అళ్ళకి ఓటు ఏయ్యాలని మల్లా వేరే పార్టీకాడ డబ్బు తీసుకున్నాడు. రెండు పార్టీలకాడ డబ్బు తీసుకుని ఒక్కళ్ళ డబ్బులే నాకు ఇవ్వాలని ఆ నర్సిగాడు తగాదా పెట్టుకున్నాడు' చెప్పుకుపోతుంది నూకాలు వేగంగా నడుస్తూ.

'అబ్బ....' అరిచాడు రావుడు. ఆ అరుపుకు చెప్పడం ఆపేసింది నూకాలు. రావుడు కాలికి ముల్లు విరిగింది. ముల్లుతీసి అవతల పారేసాడు రావుడు మళ్ళీ అడుగులు పడుతున్నాయి. మళ్ళీ చెప్పడం

మొదలెట్టింది నూకాలు. 'ఆ తగువు ఈళ్ళకు ఇట్లా వచ్చింది' రావుడు వింటున్నాడా లేదా అని కూడా ఆమె చూడడం లేదు.

'అసలు డబ్బెందుకు తీస్కోవాల?' నొసలు చిట్లించి అన్నాడు దేవుడు.

'తాగుతాకి' అంది నూకాలు.

'సూడు.... దీనిగుండా తగాదా వచ్చినాది... పార్టీ వోళ్ళు మంచినే ఉన్నరు... నడమ ఈలు కొట్టుకుని సావడం...' రావుడి కళ్ళు చింతనిప్పులా మారాయి. ఇద్దరూ ఊరి మొదట్లోకి వచ్చారు. అల్లంత దూరంలో పెద్ద గుంపు కనపడింది. అంతా గోలగా ఉంది. మనుష్యుల్ని తోసుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళాడు రావుడు. వాడి వెనుకే నూకాలు వెళ్ళింది. దేవుడమ్మ, నర్సిగాడు కుస్తీలు పట్టినట్లు పట్లు పట్టుకుని ఒకళ్ళ నొకళ్ళు కింద పడేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. జనం టికెట్టు లేని సినిమాను వింతగా, ఆనందంగా మధ్యమధ్యలో ఈలలూ, చప్పట్లతో అభ్యర్థులిద్దరికి కావలసినంత ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నారు.

'అయ్య... అయ్య... ఊరుకొయ్య... కొట్టమాక' అరుస్తున్నాడు రావుడు. దేవుడమ్మను, నర్సిగాణ్ణి వేరుచేయటానికి నలుగురు ముందుకు వచ్చారు. అతికష్టం మీద వారిద్దరిని వేరుచేసారు.

'ఒరేయ్ నీ పాణం తీస్తారోయ్' దేవుడమ్మ.

'సూద్దాం... రారా...' నర్సిగాడు. ఒకరిపై ఒకరు నిందలు వేసుకుంటూ, సవాల్ చేసుకుంటున్నారు.

'అయ్యా... ఇంటికి పోదాం... పా...' దేవుడమ్మ చేయిపట్టి లాగాడు రావుడు.

నూకాలు రెండో చేయి పట్టుకుని ఇంటికి దారితీసింది. అలసటతో ఉన్న దేవుడమ్మ నడవలేక, అడుగులు తడబడుతున్నాయి. 'కాసిని మంచినీళ్ళు ఇయ్యమ్మా' ఒక గుడిసెలోకి తొంగి చూస్తూ అంది నూకాలు. చెంబుతో అందించిన నీరు తాగి దేవుడమ్మ అడుగులు వేయసాగాడు. కాళ్ళ చెప్పులు తెగి కాళ్ళకు అడ్డుపడుతున్నాయి దేవుడమ్మకు. గుడిసె బయట చింతచెట్టు కింద మంచం వేసింది నూకాలు. దేవుడమ్మ అలానే మంచంలో కూలబడ్డాడు. 'అమ్మా... దొడ్డికాడ ఇంకా పనుంది. నే ఎల్లొస్తా' అంటూ రావుడు వెళ్ళిపోయాడు. మంచంలో అచేతనంగా పడున్న దేవుడమ్మను చూస్తే నూకాలుకు కోపం, బాధ, జాలి కలిగాయి. 'ఇదిగో అసలు నువు డబ్బెందుకు తీసుకున్నావు? ఆ డబ్బుతో ఏదైనా అవసరం తీరిందా? నీ సారాకే అయిపోయింది గాని, ఇంట్లో గడిచిందా? ఒక్కరోజు తాగావు ఆ డబ్బుతో... ఇన్ని రోజులు తగాదాలు పడవలసి వచ్చింది' కోపంగా, అనునయంగా. నూకాలు చెప్పుకుపోతుంది. దేవుడమ్మ కదలకుండా పడి ఉన్నాడు. 'ఇదిగో నిన్నే' గదమాయించినట్లు కంఠస్వరం పరికించింది నూకాలు.

'ఊ...'

'ఎక్కిన నిషా ఇంకా దిగలేదా?' నూకాలు.

'దిగిపోయింది దిగిపోయింది' చేతులూపుతూ దేవుడమ్మ.

'ఈయ్యాల కూటికి గింజలు లేవు. పోయి సద్దా' నూకాలు జుట్టు ముడేసుకుంటూ అంది. 'ఊ. ఇప్పుడు నేనే లేవే. ఎల్లిపిస్తలేదు. యాట్లేంది తెమ్మనావే?' తూలుతూ మాట్లాడుతున్నాడు దేవుడమ్మ. కళ్ళకు మూతలు పడుతున్నాయి అతనికి. నోటిమంది ఉమ్మి ధారా ప్రవహిస్తుంది. మంచంమీదనే లేచినవాడు అలాగే వాలిపోయాడు. నూకాలుకు చెర్రి తలకు ఎక్కినట్లుంది. 'పెద్దోడు ఉన్నట్లయితే ఆడు నాలుగు నాళ్ళు తెచ్చేవోడు. ఆడు నీ బాధ పడలేక ఊరొదిలి పోయాడు' కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ నూకాలు అంది. 'నన్నిట్లా బాధలు పెడుతున్నావు. ఇది నీ మంచికి రాలేదు. ఆ...' దీర్ఘశ్వాస వదులుతూ అంది నూకాలు. మళ్ళీ 'మనువాడిననాటి నుండీ నన్ను ఇట్టంగా గంజి తాగనిచ్చావా? నా బిడ్డల్నన్నా సుఖంగా ఉండనియ్! మావా! పెద్దాణ్ణి రాయించు, ఆడు నీకు చేదోడుగా ఉంటాడు. నా మాట విను మావా' ముక్కు తుడుచుకుంటూ బాధగా చెబుతుంది నూకాలు మొగుడు తల పట్టుకుని బ్రతిమలాడింది. వెన్నని వేడికోలు చేసినా, చేసిన బాసలపై నమ్మకం లేక పులి ఆవు మాట వినదన్నట్లు, మంచానికి కరుచుకుపోయిన వాడికి అసలు ఆమె మాటలు వినపడలేదేమో!

ప్రొద్దున లేచిన పిల్లి అవకాశం చిక్కిందని గాబోలు మళ్ళీ వచ్చి పొయ్యిలో తొంగుంది. దాని కడుపులో పేగులు అరుస్తున్నాయి. నూకాలును వెక్కిరిస్తున్నట్లు 'మ్యావ్' అంది. దూరంగా రైలుబండి శబ్దం వినిపిస్తుంది నూకాలుకు. దేవుడమ్మ నిషాలో నిద్రిస్తున్నాడు. ఇంట్లో ఎవరూ లేరు. రైలు శబ్దం మరీ దగ్గరగా వినపడుతోంది. రైలు శబ్దం వచ్చినప్పుడు తప్ప ఆ గుడిసెలో నిశ్శబ్దం తాండవం చేస్తుంది. మధ్యమధ్యలో రైలుకూత నూకాలు గబగబా లేచింది. ఆమె కళ్ళలో ప్రస్ఫుటమైన నిర్ణయం ఏదో కనపడుతుంది. దొడ్డికాడ నీరు పోయడానికి వెళ్ళిన కొడుకు గుర్తొచ్చాడు. అంతే గుడిసె మూలనున్న పల్లికనెత్తిన బెట్టుకొని నూకాలు బయలుదేరింది. రైలు దాదాపు దగ్గరగా వస్తుంది. నూకాలు రైలుపట్టాల వద్దకు వచ్చింది. మరి నాలుగు అడుగులు వేసి అలాగే నిలబడింది. నిలబడ్డ నూకాలు ముఖం దైన్యంగా ఉంది. కన్నులు ఏనాడో వచ్చే వసంతం కోసం పరితపిస్తున్నట్లుగా నిరీక్షిస్తున్నాయి. రైలు మార్గం ఆమె దగ్గరగా వచ్చేస్తుంది. దాని బాధ్యత ప్రకారం రైలు పట్టాలపై దాటిపోయింది.నూకాలు మెల్లగా ముందుకు వెళ్ళి రైలు పట్టాలపై వెదుకుతూ వెళ్తాంది. అక్కడక్కడ దొరికే నల్లటిబొగ్గు రాళ్ళు బుట్టకువేసి నింపుతూ. అలా నడిచి వెళుతుంది.

★★★

'అమ్మా... మాదాకబలం తల్లా... కూసింత అన్నం ఉంటే పెట్టు తల్లా...!' గుడిసె బయట పెద్దగా రోదన చేస్తున్నాడు బిచ్చగాడు. వాడి గొంతు అలా రెండుసార్లు పైకి లేచింది. చివరికి విసిగి గుడిసెలోనికి తొంగి చూసాడు వాడు. మట్టిగోడ వారగా పడుకుని ఉన్న ఒక మనిషి కనపడ్డాడు. కిందపడుకున్న ఆ మనిషి కళ్ళు తెరిచే ఉన్నాయి. పైకి ఆకాశాన్ని కాబోలు చూస్తున్నాడు. భిక్షగాడు విసుగుతో వెళ్ళిపోయాడు. కింద పడున్న రావుడి కళ్ళు వేదన, అసంతృప్తి తొంగి చూస్తున్నట్లున్నాయి. మళ్ళీ మరో భిక్షగాడు వచ్చి అరవసాగాడు. అయినా రావుడి నుండి సమాధానం రాలేదు.

'ఏమయ్యా ఇప్పుడేం అయ్యా అంత నాకేం... పోయిరా' వీపు మీద చరిచినట్లు చూసాడు భిక్షగాడు. నూకాలు చంకలో బుట్ట ఉంది. భిక్షగాడు వెళ్ళిపోయాడు. మరో ఇంటి ముందు అరవటానికి సిద్ధమై. కింద పడుకుని పైన కప్పు బొరియలు చూస్తున్న రావుడికి బయట మాటలు వినిపించేసరికి కళ్ళలో ఆశాకిరణం మెదిలింది. బొరియల నుండి సూర్యకిరణాలు ఏటవాలుగా మట్టి గోడలపై పడ్తున్నాయి.

'ఏరా... ఎంత సేపయింది ఇంటికొచ్చి...' గుడిసెలోనికి అడుగుపెడ్తూ అంది నూకాలు. సమాధానం నిశ్శబ్దమే.బుట్టలోనున్న నూకల మూట తీసింది రావుడి కడుపు వైపు చూస్తూ. 'కాళ్ళు కడుక్కునిరా... బువ్వ తాగుదువు గాని' అంటూ చాటలో పోసి నూకలు బాగుచేస్తుంది నూకాలు. చాట మోతవిని పిల్లి పొయ్యిలో తనకు స్థానం లేదని తెలుసుకుని అవతలకు పోయింది. కొద్దిసేపటికి పొయ్యిలో కొంత బూడిద తయారైంది. గంజిబువ్వ కడుపులో పడి, కొద్దిసేపటికి అమ్మా కొడుకుల ప్రాణాలు లేచినట్లు అయినాయి. చింతచెట్టు కింద తొంగున్న దేవుడమ్మ కడుపులు ఎలుకలు పరిగెత్తినట్లు అటు ఇటు మెసలసాగాడు. మంచం కుక్కిలో వాడికాలు ఇరుక్కుపోయింది. 'ఛీ... ఎదవనాయాలా' బిగ్గరగా అరుస్తూ లేచాడు దేవుడమ్మ. ఆకలికి కడుపు చిందులు వేయసాగింది. 'ఏమే... బువ్వ' అన్నాడు దేవుడమ్మ. 'యాడిది... కాణీలు లేక తేలేదు' రెండు కళ్ళు తిప్పుతూ అంది నూకాలు. 'ఆ... ఏమేవ్ నిన్ను సంపేతాను, మర్యాదగా మాట ఇని బువ్వపోయ్' కళ్ళెర్రచేస్తూ అరుస్తున్నాడు దేవుడమ్మ. నూకాలు మాట్లాడలేదు. 'మాట్లాడవేందే?' రెట్టించాడు దేవుడమ్మ. 'ఛీ... ఛీ... మగాడికి బువ్వ ఏద్దాం అన్న ఇదేలేదే. నిన్ను చేసుకోవడమే మాసెద్ద తప్పయిపోనాది. ఎదవదని ఎదవదని' మంచంలో నుండి లేస్తూ అరుస్తున్నాడు దేవుడమ్మ. అయ్య మాటలకు అడ్డు పడ్డాడు రావుడు. 'ఏంటి అయ్య అమ్మను తిడ్తున్నావ్. అమ్మ ఏం జేసిదని' అనునయంగా అడిగాడు రావుడు. ఖస్సుమంటూ లేచాడు దేవుడమ్మ. 'ఇంకేటి చేయాల... కడుపులోకి కూడు లేకుండా చేసింది' ఎర్రబడ్డ కళ్ళు ఎగరేస్తూ అన్నాడు దేవుడమ్మ. దూరంగా రైలుకూత వినిపిస్తుంది. 'అసలు నువ్వెందిరా... మీ అమ్మను ఎనకేసుకొస్తున్నావ్' గుడ్లు ఉరిమాడు, దేవుడమ్మ రావుణ్ణి చూసి. 'సరే... రా... తాగుదుగాని' అన్నాడు రావుడు. రైలు దగ్గరకు వచ్చినట్లుగా శబ్దం వినిపిస్తుంది. రైలు పోయినంత వేగంగా నూకాలు మీద దెబ్బలు పడ్డాయి. అడ్డుపోయినందుకు రావుడికి కూడా పడ్డాయి. రావుడి కళ్ళు చింత నిప్పులయ్యాయి. చేతులకు ఏదీ దొరకలేదు. ఏం చేయటానికి తోచలేదు. 'అయ్యా... అమ్మను నువ్విట్టాగే తంతంటే నేను అమ్మను తీసుకుని అన్నలాగే ఎటన్నా పోతా' అన్నాడు రావుడు.'పోరా... ఎల్లిపో... ఫో... మీ అమ్మరాదు' వగరుస్తూ ఊగుతూ అంటున్నాడు దేవుడమ్మ. నూకాలు రెండు చేతులు తలపై ఉంచి లోపలిలోపల కుమలసాగింది. దీపాలు వెలిగాయి. ఆ ఇంట్లో దీపం వెలగలేదు. రావుడు కింద గోనెపట్టపై పడుకుని ఆలోచిస్తున్నాడు. వాడి కన్నీరు ఇంటి మట్టిలో ఇంకిపోతుంది. కొంచెం దూరంలో నూకాలు వెక్కివెక్కి ఏడుస్తుంది. ఏడుపు శబ్దం రావుడికి పూర్తిగా వినపడుతుంది. దూరంగా రైలు వస్తున్న శబ్దం వినిపిస్తుంది. అలాగే కదలకుండా కన్నీరు కారుస్తూ నిద్రలోకి జారుకున్నాడు రావుడు. బాధామయ జగతిలో చిన్న ఓదార్పు నిద్ర. నిద్రలేకపోతే మనిషి మనుగడ లేదు. జీవితంలో ఎదురైన బాధామయ సంఘటనలు మరిపించే మందు నిద్ర.

దీపం ఇంకా వెలగలేదు ఆ గుడిసెలో. నూకాలు అలానే పైకిచూస్తూ, గోడకు ఆనుకుని ఉంది. గుడిసె కప్పు బొరియలలో నక్షత్రాలు మినుకు మినుకుమంటున్నాయి. 'ఏయ్ నూకాలు...' మళ్ళీ తాగొచ్చాడు దేవుడమ్మ. చీకటిలో ఏమీ కనిపించక అగ్గిపెట్టె వెలిగించాడు దేవుడమ్మ. ఆయిల్ కొద్దిగా ఉన్న సీసాదీపం కష్టపడి వెలిగించాడు. గోడకు ఆనుకుని కూర్చుని అలాగే పైకి చూస్తోంది వాడి పెళ్ళాం నూకాలు. దీపం పట్టుకుని నూకాలు ముఖం చూస్తూ, ఆమె దగ్గరకు చేరాడు దేవుడమ్మ.

'ఏయ్... నూకాలు' భార్య నుద్దేశించి చిన్నగా అన్నాడు దేవుడమ్మ. దీపం కింద పెట్టి నూకాలు రెండు భుజాలు పట్టుకుని కుదిపాడు. చలనరహితంగా నూకాలు అలానే కిందకు ఒరిగిపోయింది. కళ్ళకు ఎక్కిన నిషా దిగిపోయినట్లుగా పెద్దగా 'నూకా...' అని అరిచాడు దేవుడమ్మ. శవాన్ని లేవనెత్తి, తన ఒడిలో పెట్టుకుని వెక్కివెక్కి ఏడుస్తున్నాడు. నిద్రపోతున్న రావుడు ఆ అరుపుకు ఉలిక్కిపడి లేచాడు, పులి గాండ్రింపు విన్న మేకలా. కళ్ళు నలుపుకుంటూ చూచాడు. వాడి కళ్ళను వాడే నమ్మలేకపోయాడు రావుడు. ఊపిరి బిగిసిపోయింది. శిల్పంలా అచేతనమై పోయింది వాడి శరీరం, మనస్సు. కరిగి నీరై 'అమ్మా' అని ఏడుస్తూ పోయి తల్లిమీద పడ్డాడు రావుడు. వాడికి అంతా చీకటిలా కనిపించసాగింది. దీపం ఆరిపోతే నిండా చీకటి అలుముకున్నట్లు తల్లిలేని లోటు రావుడికి అలాగే తోచింది.

దూరంగా రైలుకూత వినిపిస్తుంది. నిరాశావాదంలో కూరుకుపోయాడు రావుడు. 'తనకంటూ మరుజన్మ ఉంటే ఇలా పుట్టకూడదు' అనుకున్నాడు రావుడు. భూమి గర్భంలో వున్న వజ్రాలు, మాణిక్యాలు, అలా లోపల ఉండిపోతే వాటికి విలువలేదు. భూకంపాలు వచ్చినప్పుడు అవి భూమిపైకి వచ్చినప్పుడు వాటికి జన్మసార్థకత కలుగుతుంది. ఇలా ఎన్ని జన్మలెత్తితే మానవ జీవనం అనే వజ్రం పదిమందికి పనికివచ్చే విధంగా మారుతుందో? ఏమో?! అని తత్త్వవేత్తలా ఆలోచిస్తున్నాడు రావుడు. ఈ జీవితానికి వెలుగు ఉండదా? అంటూ నిరాశా భూమిలోకి పోతున్నాడు రావుడు. 'తన కోరిక నెరవేరదా?' రావుడి కళ్ళు కృతనిశ్చయంతో మెదిలాయి. కాళ్ళు వెనక్కి తిరిగాయి. రావుడు అడుగులు గబగబా వేస్తున్నాడు. రైలు శబ్దం దగ్గరయింది. వాడు రైలు పట్టాల వద్దకు చేరాడు. రైలు వాడికి దగ్గరయింది. రెండు పట్టాల మధ్య నిలబడ్డాడు స్థిరచిత్తంతో రావుడు. కళ్ళు మూసుకుని లోకాన్ని చూడకుండా బ్రతుకుపై ఆశలేక...ఆశ రాక... అలానే నిల్చున్నాడు. రైలు వచ్చేసింది. 'ఒరేయ్... ఇటురా... ఆగు... ఇటురా' రావుడి తండ్రి కేకలు పెట్టుకుంటూ వస్తున్నాడు. ఆ కేకలు వినిపించినా కదలలేదు రావుడు. దేవుడమ్మ కళ్ళముందే రైలు తన పని తాను చేసుకుని పోయింది. రైలు వెళుతూ, వెళుతూ సన్నని కూతలో దేవుడమ్మ వెక్కిరించుకుంటూ పోయింది.